

Voorjaarsnota

2026-2030

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
1. Inleiding	3
2. Geactualiseerd financieel perspectief 2026-2030.....	6
3. Middelenkader	9
4. Programma 'Onmeunig mooi Losser'	11
5. Programma wendbare en betrouwbare organisatie, transparant openbaar bestuur.....	31
6. Investerings.....	36

1. Inleiding

Voor u ligt de Voorjaarsnota 2026–2030 (VJN26) van de gemeente Losser. We geven in deze VJN26 een actualisatie van de jaarschijf 2026, en inzicht in het financiële perspectief voor de komende vier jaren. Daarbij is gekozen voor een terughoudende benadering: in deze voorjaarsnota zijn hoofdzakelijk autonome ontwikkelingen opgenomen. Het gaat om onvermijdelijke ontwikkelingen waarop de gemeente beperkt of geen invloed heeft en die direct doorwerken in de gemeentelijke financiën. Beleidsmatige keuzes en nieuwe voorstellen zijn niet meegenomen. Deze keuzes en voorstellen werken we uit en betrekken we, in samenhang met het coalitieakkoord, bij de besluitvorming rondom de Gemeentebegroting 2027 (GB27). Deze VJN26 vormt daarmee het financiële kader en de basis voor het opstellen van deze begroting.

Bij het tot stand komen van deze Voorjaarsnota hebben we de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Focus op het financieel perspectief
- De laatste jaarschijf (2030) is structureel sluitend;
- We ramen reëel en scherp;
- Naast de gekozen koers worden alleen extra lasten geaccepteerd als deze onvermijdelijk zijn (wettelijk of autonome ontwikkelingen);
- De weerstandratio voldoet aan de minimale norm die door de raad is vastgesteld (1,4);
- De basis is op orde: de dienstverlening aan onze inwoners moet goed zijn;
- We investeren in en voor onze (kwetsbare) inwoners.

Door het hanteren van bovengenoemde uitgangspunten beoogt het college de verdere groei van de begroting zoveel mogelijk te beperken. Met name door terughoudendheid te betrachten en uitsluitend noodzakelijke autonome ontwikkelingen op te nemen, wordt voorkomen dat het financiële beeld in deze fase verder onder druk komt te staan.

Uitdagingen de komende jaren

1. Structurele financiële druk

Gemeenten hebben te maken met een structureel verslechterend financieel perspectief. Dalende rijksbijdragen, onzekerheid over toekomstige compensatie vanuit het Rijk en oplopende uitgaven zorgen voor een spanningsveld tussen ambities en beschikbare middelen. Het realiseren van een structureel sluitende meerjarenbegroting vraagt daardoor om scherpe keuzes.

2. Stijgende kosten en indexaties

Kosten op vrijwel alle onderdelen nemen toe, onder meer door loon- en prijsindexaties, hogere energie- en brandstofprijzen en stijgende kosten voor materialen en ingehuurde diensten. Deze autonome ontwikkelingen leggen een steeds groter beslag op de begroting en beperken de ruimte voor nieuw beleid.

3. Toenemende wettelijke taken en verantwoordelijkheden

Gemeenten krijgen te maken met nieuwe en aangescherpte wettelijke verplichtingen, bijvoorbeeld op het gebied van zorg, duurzaamheid, ruimtelijke ordening en informatiebeveiliging. Deze taken gaan vaak gepaard met extra uitvoeringslasten, terwijl de bijbehorende financiële middelen niet altijd toereikend zijn.

4. Demografische en maatschappelijke ontwikkelingen

Vergrijzing, veranderende zorgvraag en sociaaleconomische ontwikkelingen vergroten de druk op het sociaal domein. Tegelijkertijd vragen inwoners steeds meer maatwerk, toegankelijkheid en kwaliteit van dienstverlening.

5. Beperkte beleidsruimte

Gegeven het mogelijk structurele financiële tekort in onze begroting is de beleidsruimte beperkt. Gemeenten worden steeds meer geconfronteerd met de noodzaak om bestaande beleidskeuzes te heroverwegen en prioriteiten scherper te stellen, voordat nieuwe initiatieven kunnen worden opgepakt.

6. Balans tussen ambitie en uitvoerbaarheid

Het vinden van een evenwicht tussen bestuurlijke ambities, financiële haalbaarheid en uitvoeringscapaciteit is een blijvende uitdaging. Dit vraagt om realisme, fasering en duidelijke keuzes richting de toekomst.

7. Geopolitieke ontwikkelingen

Gemeenten krijgen de komende jaren steeds vaker te maken met geopolitieke ontwikkelingen die doorwerken op lokaal niveau. Internationale spanningen zorgen voor extra uitdagingen op het gebied van veiligheid, cyberweerbaarheid, migratie en energiezekerheid. Dit leidt tot druk op de woningmarkt, sociale cohesie, gemeentelijke financiën en de lokale economie. Tegelijkertijd vraagt dit van gemeenten een sterkere strategische rol, meer samenwerking en grotere bestuurlijke en organisatorische weerbaarheid.

Financiën

De financiële vertaling van alle in deze VJN26 opgenomen ontwikkelingen leidt tot een structureel negatief financieel perspectief, met een tekort van ruim € 7 mln. in 2026, aflopend naar een uiteindelijk tekort van € 0,7 mln. in 2030.

Het nadelige resultaat in deze VJN is in hoofdzaak veroorzaakt door het Rijk. Om dat inzichtelijk te maken, hebben we een vergelijking gemaakt tussen het weerstandsvermogen uit de vorige VJN (VJN25, jaarschijf 2029) met de stand van het weerstandsvermogen op basis van deze VJN, wederom jaarschijf 2029.

Ontwikkeling weerstandsvermogen	2029
Eindstand weerstandsvermogen VJN25 (zie p. 6)	8.138
Eindstand weerstandsvermogen VJN26 (zie p. 8)	2.774
Vershil	5.363

Het verloop van het saldo met afgerond € 5,4 mln. nadelig komt door:

- Het effect van de autonome ontwikkelingen (excl. Bijstelling ramingen Jeugd en Wmo) is € 3,6 nadelig (totaal van de autonome ontwikkelingen van gemiddeld ongeveer € 2,4 mln. per jaar, minus de bijstelling raming Jeugd Wmo van € 1,5 mln., zie tabel 2.2 op pagina 7 van deze VJN26),
- Mutatie in middelenkader van GB26 ad € 1,5 mln. nadelig (zie tabel 1.1.2 op pagina 6 van de GB26);
- Mutatie in middelenkader VJN26 van € 0,4 voordelig (zie tabel 2.1 op pagina 7 van deze VJN26);
- Het resterende saldo van afgerond € 0,7 mln. komt vooral door reservemutaties (vormen van bestemmingsreserves ten laste van de algemene reserve).

Om tot bovengenoemde bedragen te komen dienen de saldi voor de jaren 2026 tot en met 2029 uit genoemde tabellen bij elkaar te worden opgeteld.

Bij het opstellen van de gemeentebegrotingen 2025 en 2026 hebben we al slagen gemaakt om financiële ruimte te creëren. Door kritisch te kijken naar uitgaven, prioriteiten te heroverwegen en waar mogelijk keuzes te maken is ingezet op het verbeteren van het financiële perspectief. Deze inspanningen blijken echter onvoldoende om de structurele financiële uitdagingen volledig op te vangen. Om de financiële balans te herstellen en de meerjarige houdbaarheid van de begroting te waarborgen, is het noodzakelijk dat wij gerichte maatregelen nemen. Deze maatregelen zijn erop gericht om uitgaven te beheersen, inkomsten waar mogelijk te versterken en beleidskeuzes te maken die bijdragen aan een structureel gezond financieel perspectief. De uitwerking hiervan wordt betrokken bij de voorbereiding en besluitvorming van de GB27, zodat de gemeenteraad bij die begroting beschikt over een integraal en onderbouwd overzicht van de mogelijke verbetermaatregelen. Omdat het aan het nieuwe college is om inhoudelijke keuzes over de ombuigingen te maken zijn deze niet in deze VJN verwerkt.

Alleen door tijdig in te grijpen blijft de gemeente financieel wendbaar en in staat haar maatschappelijke opgaven verantwoord te blijven uitvoeren. In de transitie naar een nieuw college zijn wij al aan de slag gegaan met de voorbereidingen van een nieuw ombuigingspakket. We moeten rekening houden met een aanvullend pakket maatregelen van structureel € 0,7 mln. (minimaal). Dit bedrag is nodig om te voldoen aan de uitgangspunten dat er in 2030 een structureel sluitend perspectief is, en de weerstandsratio voldoet aan de door de raad vastgestelde norm van minimaal 1,4.

Leeswijzer

- In hoofdstuk 2 treft u het geactualiseerde meerjarenperspectief 2026-2030 aan. Als uitgangspunt is het meerjarenperspectief uit de GB26 genomen. Vervolgens zijn de financiële consequenties verwerkt van de voorstellen die wij in deze Voorjaarsnota aan de raad doen. Hoofdstuk 2 is de financiële samenvatting van de voorliggende Voorjaarsnota.
- Hoofdstuk 3 gaat gedetailleerder in op de financiële ontwikkelingen, die effect hebben op het middelenkader.
- In de hoofdstukken 4 en 5 geven wij voor de begrotingsprogramma's 'Onmeunig mooi Losser' respectievelijk 'Wendbare organisatie en transparant bestuur' in het onderdeel Bestuursrapportage de voortgang van de doelen op onze opgaven in 2026 weer. In het onderdeel Kadernota staan onze ambities voor de periode 2027 - 2030, vanuit het perspectief van onze opgaven. Daarna schetsen wij per begrotingsprogramma de financiële consequenties. Om de leesbaarheid te vergroten hebben we de financiële bijstellingen van de Bestuursrapportage ook meegenomen in dit financieel overzicht.
- In hoofdstuk 6 treft u alle investeringen aan, voor een volledig overzicht.

2. Geactualiseerd financieel perspectief 2026-2030

In dit hoofdstuk geven we de financiële hoofdlijn van de voorliggende nota.

In het vervolg van dit hoofdstuk presenteren we achtereenvolgens:

- A) Middelenkader 2026-2030
- B) Middelenkader na verwerken autonome ontwikkelingen 2026-2030
- C) Meerjarig verloop weerstandsvermogen en weerstandsratio
- D) Structureel en incidenteel saldo

Een min-teken in de hierna volgende tabellen betekent dat sprake is van een nadeel:

A) Meerjarenperspectief 2026 t/m 2030.

Uitgaande van het meerjarenperspectief uit de begroting 2025, het geactualiseerde middelenkader en enkele voorstellen om het middelenkader te verruimen. Zie voor toelichting hoofdstuk 3.

Tabel 2.1: geactualiseerd middelenkader

Bedragen x € 1.000

Onderdeel	2026	2027	2028	2029	2030
Totaal middelenkader GB25	-4.960	-647	-453	776	776
Mutaties middelenkader 2026	454	-259	86	100	765
Nieuw middelenkader VJN26	-4.507	-906	-367	876	1.541
Waarvan structureel	-1.172	-452	-199	959	1.624

B) Middelenkader na verwerking autonome ontwikkelingen VJN2026

Tabel 2.2: middelenkader na autonome ontwikkelingen.

Bedragen x € 1.000

Onderdeel	2026	2027	2028	2029	2030
Nieuw middelenkader	-4.507	-906	-367	876	1.541
Ontwikkelingen Voorjaarsnota	-2.438	-2.268	-2.273	-2.251	-2.286
Nieuw middelenkader	-6.944	-3.174	-2.640	-1.375	-745
Waarvan structureel	-3.030	-2.620	-2.422	-1.292	-662

Toelichting autonome ontwikkelingen

Zoals in de Inleiding is aangegeven hebben we in deze VJN voor een terughoudende benadering gekozen en ons vrijwel alleen gericht op autonome ontwikkelingen: het gaat om onvermijdelijke ontwikkelingen waarop de gemeente beperkt of geen invloed heeft en die direct doorwerken in de gemeentelijke financiën. Het effect van deze autonome ontwikkelingen op ons financieel perspectief is afgerond € 2,5 mln. per jaar. De belangrijkste ontwikkelingen zijn de correctie op de aframing van de budgetten Jeugd en Wmo in 2025, materieel Beheer Fysieke Ruimte en ontwikkelingen die voortvloeien uit nieuwe wet- en regelgeving, zoals het aanpassen van de reiskostenregeling.

In de hoofdstukken 4 en 5 worden deze ontwikkelingen verder toegelicht.

C) Meerjarig verloop weerstandsvermogen en weerstandsratio

Na verwerking van de mutaties uit de voorstellen voor de VJN2026 laat het bijgestelde middelenkader voor de jaren 2026-2027 voor alle jaren een negatief saldo zien. De negatieve resultaten moeten we dekken door aanwending van de algemene reserve.

In totaal moeten we op basis van de mutaties uit de VJN2026 en zonder aanvullende ombuigingsmaatregelen een bedrag van bijna € 10 mln. extra uit de algemene reserve halen. De gemeenteraad heeft aangegeven dat de minimaal wenselijke ratio weerstandsvermogen tussen de 1,4 en 2,0 ligt. In onderstaande tabel schetsen we het bijgestelde verloop van weerstandsvermogen en weerstandsratio voor de komende jaren. Door het verslechterende perspectief en de negatieve saldi voor de komende jaren loopt het weerstandsvermogen terug. De eerste jaren blijven we nog boven de minimumnorm maar vanaf 2029 zakken we onder de door de minimaal door de raad gestelde ratio van 1,4. Ook hierom is het nodig om te werken aan een pakket maatregelen die zorgen voor een verbeterd perspectief. Daarmee zal ook de ratio weer op peil komen.

Bedragen x € 1.000

Ontwikkeling weerstandscapaciteit ultimo 2026 tm 2030					
Component	2026	2027	2028	2029	2030
Aanwezig weerstandsvermogen stand JR25	11.808	11.222	11.623	11.623	11.623
Mutaties VJN26	-1.984	-4.511	-6.698	-8.849	-10.370
Nieuwe stand	9.824	6.711	4.925	2.774	1.253
Benodigd weerstandsvermogen	2.433	2.433	2.433	2.433	2.433
Prognose ratio weerstandsvermogen (afgerond)	4,0%	2,8%	2,0%	1,1%	0,5%

D) Structureel en incidenteel saldo

Het is wenselijk dat structurele lasten eveneens zijn voorzien van een structurele dekking. Vandaar dat de regel 'Waarvan structureel' van belang is. Een positief saldo betekent dat voor de komende jaren een structureel positief begrotingssaldo wordt voorzien. Dat is tevens het belangrijkste criterium voor het provinciaal toezicht.

We streven naar een structureel sluitend meerjarenperspectief. In onderstaande tabel vatten we dit nog een keer samen.

Tabel 2.7: Uiteindelijk incidenteel en structureel saldo

Bedragen x € 1.000

Onderdeel	2026	2027	2028	2029	2030
Saldo (- = negatief)	-6.944	-3.174	-2.640	-1.375	-745
Waarvan structureel	-3.030	-2.620	-2.422	-1.292	-662
Waarvan incidenteel	-3.914	-554	-218	-83	-83

3. Middelenkader

In dit hoofdstuk geven we inzicht in het middelenkader voor de periode 2026-2030.

Tabel 3.1 *Financieel middelenkader (min teken betekent nadeel)*

De basis voor actualisatie van het middelenkader is het saldo van de Gemeentebegroting 2026 (GB26) en de meerjarenraming 2027-2029, zoals ook toegelicht is op pagina 6 van de GB26. De jaarschijf 2030 is nieuw ten opzichte van de Gemeentebegroting 2026: uitgangspunt voor deze jaarschijf is het begrotingssaldo 2029.

Bedragen x € 1.000

A:	Financieel middelenkader	2026	2027	2028	2029	2030
	Resultaat GB 2026	-4.960	-647	-453	776	776
1	Algemene uitkering: sept. en dec. circ.	-11	-104	-113	-134	2.037
1	Voorjaarsnota 2026	-48	111	213	65	166
2	Actualisatie Treasury	-251	-33	162	345	150
3	Actualisatie kapitaallasten: onderuitputting 2026 (inc.)	608	0	0	0	0
4	Loon-Prijsindex 2026-2030	0	0	0	0	-1.413
5	Loon/prijscompensatie verbonden partijen	-21	-175	-175	-175	-175
5	Resultaat 2025 verbonden partijen	178	-57	0	0	0
	Totaal Middelenkader	-4.507	-906	-367	876	1.541
	Waarvan structureel	-1.172	-452	-199	959	1.624
	Waarvan incidenteel	-3.335	-454	-168	-83	-83

Toelichting financieel middelenkader

Resultaat Gemeentebegroting 2025

Uitgangspunt voor actualisatie van het middelenkader is het resultaat zoals opgenomen in de in november 2025 door de raad vastgestelde GB26.

1. Algemene uitkering

De meicirculaire 2025 is de basis geweest voor het opstellen van de GB26. In de actualisatie van het middelenkader zijn de effecten van de september- en decembercirculaire 2025 verwerkt. De financiële gevolgen voor het middelenkader zijn beperkt. Uw raad is via raadsinformatiebrieven al over deze circulaire's geïnformeerd.

Voorjaarsnota Rijk 2026

Het rijk heeft inmiddels een voorjaarsnota opgesteld. Die vormt de basis voor het opstellen van de meicirculaire. Van deze Voorjaarsnota is inmiddels een doorrekening gemaakt. De actualisatie van de accressen (loon- en prijscompensatie) valt positief uit. Daar staat tegenover dat de ruimte onder het plafond voor het BTW-compensatiefonds (het bedrag dat gemeenten niet bij het rijk declareren krijgen we terug via het gemeentefonds) lager uit valt.

We ramen dit bedrag structureel, en moeten dit op basis van het toezichtskader van de provincie bijstellen.

Losser is bij de herverdeling van het gemeentefonds nadeelgemeente. In de GB26 hebben we rekening gehouden met de nadelige effecten van het doorvoeren van het tweede deel van deze herverdeling. Nu de Raad voor het Openbaar bestuur én de VNG hebben aangegeven dat de onderliggende onderzoeken onvoldoende zijn is het kabinet geadviseerd dit tweede deel van de herverdeling uit te stellen. Wij wachten op een besluit hierover en verwerken de effecten daarvan zo nodig in de GB27.

2. Actualisatie kapitaallasten-treasury

We hebben de raming van de te betalen rente op korte- en langlopende leningen geactualiseerd. De combinatie van flinke investeringen en stijgende rente maken dat we in 2026 (nadeel € 251.000) en 2027 (nadeel € 33.000) nog moeten bijramen. We proberen, ook vanwege de onzekerheid in de wereld, daarbij zoveel mogelijk kort te lenen. We verwachten wel halverwege 2026 een nieuwe langlopende lening te moeten aantrekken. Omdat in onze GB26 vanaf 2027 al rekening is gehouden met én een hogere rente én extra leningen. De actualisatie levert daarom voor deze jaren een voordeel op.

3. Onderuitputting kapitaallasten

Op basis van de restantkredietenlijst in de Gemeenterekening 2025 hebben we de kapitaallasten geactualiseerd voor 2025. Dit leidt in 2025 tot een voordelig resultaat op de afschrijvingen van iets meer dan € 0,6 mln. De onderuitputting is tot het vorig jaar steeds verder op gelopen. Het voorbije jaar hebben gewerkt aan een betere planning van de investeringen. Daarmee kunnen we beter de lasten ramen. Dit heeft al tot een structureel voordeel geleid in ons begroting. En ook de (incidentele) onderuitputting is inmiddels flink teruggebracht. We richten ons in aanloop naar de GB27 op het actualiseren van de planning van de investeringen voor de jaren 2028 tot en met 2030.

4. Loon- en prijsindex 2025-2029

In het middelenkader wordt alleen de jaarschijf 2030 voor loon- en prijsindex geactualiseerd. De jaarschijf 2030 is nieuw in het perspectief. De noodzakelijke bedragen voor loon- en prijsindexatie voor de jaren 2027-2029 zijn al in de begroting 2026 verwerkt, en staan op een stelpost.

5. loon/prijscompensatie verbonden partijen

De bijdrage aan de verbonden partijen en gemeenschappelijke regelingen baseren we op de conceptbegrotingen. Deze zijn in de loop van april binnengekomen en moeten nog voor zienswijzen aan de gemeenteraad worden voorgelegd. Het in het middelenkader opgenomen bedrag is het bedrag dat we aanvullend op de reguliere loon- en prijscompensatie (opgenomen onder punt 3.) kwijt zijn.

Daarnaast levert het voordelig rekeningresultaat 2025 van verschillende verbonden partijen een incidenteel voordeel op van bijna € 0,2 mln. Het incidenteel nadeel in 2027 heeft betrekking op incidentele financiering van de prioritaire agenda Jeugd van Samen 14. Over eventuele structurele financiering hiervan vindt nog besluitvorming plaats.

4. Programma 'Onmeunig mooi Losser'

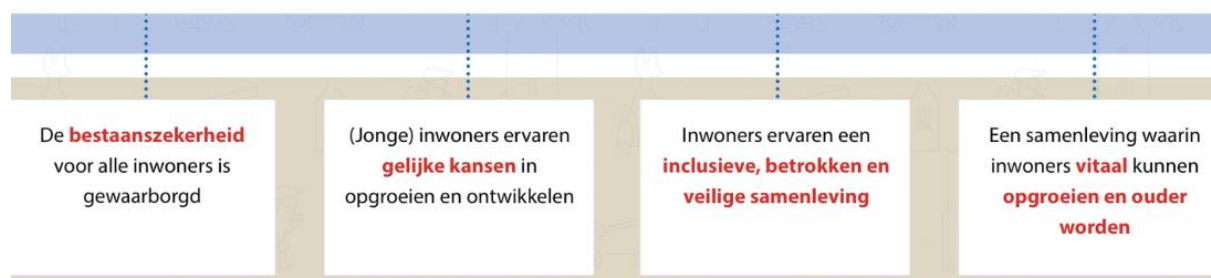

Toekomstbestendig sociaal domein

IN DE GEMEENTE LOSSER IS HET ONMEUNIG MOOI (SAMEN)LEVEN, RECREËREN, ONDERNEMEN EN WERKEN

WE WERKEN AAN EEN TOEKOMSTBESTENDIG SOCIAAL DOMEIN

Met het effect: zelfredzame inwoners die naar vermogen bijdragen en meedoen aan de samenleving en in staat zijn het eigen welzijn te behouden en versterken. De gemeente positioneert zich aan de voorkant. Door de samenwerking tussen inwoner en gemeente wordt de autonomie van de inwoner vergroot.

Binnen het sociaal domein wordt in 2026 voortgebouwd op de ingezette koers gericht op het versterken van de sociale basis, waarmee het versterken van preventie en algemene voorzieningen wordt bedoeld, het vergroten van zelfredzaamheid en het beheersbaar houden van de zorgvraag. Het merendeel van de voorgenomen resultaten ligt op schema en wordt conform planning uitgevoerd.

Er zijn op diverse onderdelen concrete stappen gezet. De implementatie van de vernieuwde Participatiewet, de doorontwikkeling van beschut werk en de aanpak rondom basisvaardigheden liggen op koers. Binnen jeugd is de toegang versterkt en wordt gewerkt met verklarende analyses en Kansrijke Start. Ook op het gebied van gezondheid en vitaliteit wordt uitvoering gegeven aan de geplande programma's.

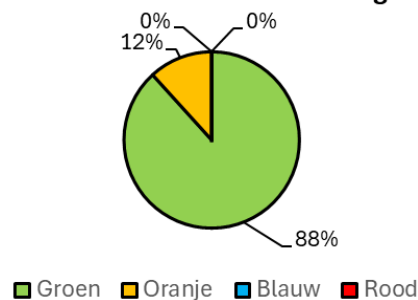
Op enkele onderdelen is er sprake van vertraging of nadere uitwerking. Zo vindt besluitvorming over duurzame opvanglocaties vooralsnog plaats na afronding van locatie-onderzoek. Ook de realisatie van het inlooppunt binnen het Regionaal Werk Centrum is regionaal uitgesteld en lokaal nog niet geïmplementeerd. Binnen het thema inclusie wordt verder gewerkt aan structurele verankering in voorstellen richting het college.

Per saldo laat het sociaal domein een stabiel beeld zien, waarbij de ingezette beweging wordt voortgezet en op onderdelen nadere besluitvorming of uitwerking plaatsvindt.

4.1.1 Bestuursrapportage

Inhoudelijke begrotingsuitvoering 2026

Verwacht resultaat 2026 Toekomstbestendig sociaal domein

Legenda

- = Resultaat 2026 is/wordt gehaald.
- = Resultaat 2026 wordt niet gehaald (> 80% gehaald)
- = Resultaat 2026 wordt niet gehaald.
Oorzaak externe ontwikkelingen.
- = Resultaat 2026 wordt niet gehaald.

Doel A: De bestaanszekerheid voor alle inwoners is gewaarborgd.

Resultaat 2026	Kleurcodering	Toelichting
a. We implementeren de vernieuwde Participatiewet 'Participatie in balans'. Daarmee maken we de uitvoering van de wet eerlijker, eenvoudiger en menselijker.		
b. We ontwikkelen duurzame opvanglocaties, waarmee we voldoen aan de taakstellingen van het Rijk.		Wij onderzoeken welke locaties geschikt zijn voor het bieden van duurzame opvang voor diverse doelgroepen. Besluitvorming heeft hierover nog niet plaatsgevonden.
c. De toekomstbestendige sociale infrastructuur voor beschut werk, in samenwerking met Oldenzaal, SWB en DCW, is gerealiseerd en gestart.		
d. We ontwikkelen een integrale en lokale aanpak om mensen met lage basisvaardigheden te vinden en te scholen.		
e. In Losser is een inlooppunt gecreëerd voor inwoners die vragen hebben over werk, scholing en ontwikkeling. Dit is een onderdeel van het Regionaal Werk Centrum (RWC)		Dit proces is regionaal uitgesteld en derhalve lokaal nog niet geïmplementeerd.
f. We implementeren de wet Van school naar duurzaam werk, waarmee we een succesvolle overgang van school naar werk bevorderen, met oog voor de individuele talenten en mogelijkheden van jongeren.		

Doel B: (Jonge) inwoners ervaren gelijke kansen in opgroeien en ontwikkelen

Resultaat 2026	Kleurcodering	Toelichting
a. In 2026 is het Toegangsteam uitgebreid en voeren de integraal consulenten (conform regionale inkoop afspraken) regie op meer casussen die vanuit externe (medische) verwijzingen worden afgegeven en waar ons toegangsteam voorheen geen grip op had. Zo zorgen we voor passende op- en afschaling binnen de geïndiceerde zorg en kunnen we toeleiden naar lokale voorzieningen		
b. In 2026 zijn minimaal 8 consulenten getraind om de verklarende analyse effectief toe te passen en zo een passende toewijzing en doorstroming te bevorderen bij complexe casussen/crisis situaties.		
c. We starten lokaal met de ketenaanpak Kansrijke Start en koppelen hier al bestaande dienstverlening aan.		
d. Er is een startfoto taalvaardigheid gemaakt op basis waarvan we met de besturen een plan van aanpak opgesteld hebben.		

Doel C: Inwoners ervaren een inclusieve, betrokken en veilige samenleving.

Resultaat 2026	Kleurcodering	Toelichting
a. Inclusie maakt een onlosmakelijk deel uit van de voorstellen richting het college.		Inclusie krijgt steeds meer aandacht in de organisatie resp. binnen de collegevoorstellen.
b. We werken samen met MKB-Nederland en de organisatie Ongehinderd aan de versterking van de MKB-toegankelijke route in onze gemeente. Het gaat om de toegankelijkheid van openbare locaties/gebouwen en lokale ondernemingen voor mensen met een beperking. Er zijn 200 eenheden aangesloten.		
c. Inclusie vormt een expliciet aandachtspunt bij elk (fysiek) project zo ook bij de herinrichting van het centrum Losser.		

Doel D: Een samenleving waarin inwoners vitaal kunnen opgroeien en ouder worden.

Resultaat 2026	Kleurcodering	Toelichting
a. We voeren het uitvoeringsplan Wonen Welzijn en Zorg (woonzorgvisie) uit.		
b. We voeren het uitvoeringsplan alcohol en middelengebruik uit.		
c. De ketenaanpak (gewicht- en) gezondheidsproblematiek is neergezet.		
d. We doen mee aan het regionale project Mentaal Gezond Twente.		

e. In 2026 voeren we de Suïcidepreventiewet uit.		
--	--	--

Prestatie-indicatoren

Omschrijving	2023	2024	2025	2026	Toelichting
Aantal inwoners met dagbesteding per einde van het jaar	112	94	100	90	
Aantal inwoners met huishoudelijk hulp per eind van het jaar	744	595	770	650	

4.1.2 Kadernota

Autonome ontwikkelingen

Bedragen x € 1.000

	Onderwerp	Soort	Dit jaar	Meerjarenperspectief/Begroting				
			2026	2027	2028	2029	2030	
Doel A: De bestaanszekerheid voor alle inwoners is gewaarborgd.								
S1	Budget wet inburgering bijstellen	materieel	100					
S2	Frictiekosten huisvesting Uniqo	materieel	52					
Doel B: (Jong) inwoners ervaren gelijke kansen in opgroeien en ontwikkelen.								
S3	Budget geïndiceerde hulp jeugd	materieel	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	
Doel C: Inwoners ervaren een inclusieve, betrokken en veilige omgeving.								
Doel D: Een samenleving waarin inwoners vitaal kunnen opgroeien en ouder worden.								
S4	Gevolgen kostprijsonderzoek huishoudelijke ondersteuning	Personeel		165	165	165	165	
S5	Overige vervoersmiddelen wmo	Materieel	50	50	50	50	50	
S6	Huurgarantie 2019 - 2024	Materieel	95					
S7	Huurgarantie 2025 - 2030	Materieel	12	12	12	12	12	
		Totaal	1.809	1.727	1.727	1.727	1.727	1.727

Toelichting per onderdeel

S1 Budget inburgering bijstellen

Het uitgangspunt van het beleid is dat het budgettair neutraal moet zijn, waarbij we binnen de middelen blijven die we vanuit het Rijk ontvangen. Op dit moment blijkt dit echter niet haalbaar. Dit speelt bij heel veel gemeenten, vandaar dat er een lobby van uit de VNG is opgezet om meer middelen beschikbaar te krijgen voor Inburgering. Vanuit de Wet Inburgering 2021 zijn er diverse verplichte onderdelen die moeten worden aangeboden tijdens de inburgering, voor deze onderdelen zijn afspraken gemaakt met diverse partijen waardoor er ook in 2026 sprake van een tekort. Los van het huidige beleid wordt er inmiddels gewerkt aan een koerswijziging, we onderzoeken of er op onderdelen bezuinigd kan worden door andere afspraken over prijzen en inrichting van de dienstverlening. Vooralsnog betreft het incidentele kosten, bij de GB27 bezien we of structurele middelen nodig zijn.

S2 Frictiekosten huisvesting Uniqo

De kosten voor huisvesting zijn in de voorjaarsnota 2025-2029 als een PM post opgenomen. Nu hebben we de extra kosten inzichtelijk en kunnen we de daadwerkelijke kosten opnemen.

S3 Budget geïndiceerde hulp jeugd en Wmo

In de jaarrekening 2025 (JR 2025) is uitgelegd dat er bij de actualisatie van de ramingen het budget voor jeugd en wmo lager was vastgesteld dan noodzakelijk. Om dit verschil te corrigeren vragen we structureel € 1,5 mln aan. Het geconstateerde verschil zegt niets over het al dan niet succesvol zijn van het beleid. Vanuit het beleid bezien zijn we, zoals de accountant vorig jaar ook al geconstateerd heeft, in control. Tegen de landelijke trend in zien we nu al een voorzichtige daling van de kosten op met name de jeugdzorg ten opzichte van 2024.

S4 Gevolgen kostprijsonderzoek huishoudelijke ondersteuning

Op basis van de toen bekende informatie hebben we in de Voorjaarsnota 2025-2029 (VJN25)) en Gemeentebegroting 2026-2030 structureel rekening gehouden met hogere kosten door het kostprijsonderzoek huishoudelijke ondersteuning. Echter blijkt het kostprijsonderzoek hoger uit te vallen dan vooraf is ingeschat. In dit geval komen de structurele extra lasten uit op ongeveer € 165.000. Omdat we voor 2026 extra middelen van het rijk hebben gekregen voor het uitstel van de invoering van de eigen bijdrage Wmo is in 2026 voldoende dekking aanwezig om deze stijging op te vangen. In de VJN26 moeten we met de extra kosten vanaf 2027 rekening houden.

S5 Overige vervoersmiddelen wmo

Op basis van nieuwe jurisprudentie verwachten we een toename in de aanvraag van overige vervoersmiddelen. De inclusie criteria zijn op basis van deze jurisprudentie verruimd waardoor we meer toewijzingen verwachten. De exacte stijging laat zich lastig ramen. Om de kostenstijging in 2026 en opvolgende jaren op te vangen is structureel € 50.000 nodig.

S6 Huurgarantie 2019 - 2024

De gemeente heeft in 2000 met de exploitant een raamovereenkomst gesloten over het gebruik van sportcentrum De Luttermolen. Op grond hiervan worden de tarieven jaarlijks met 2% verhoogd. Het verschil tussen het commerciële tarief en het gemeentelijke tarief wordt bijgepast door de gemeente. Vanaf 2022 zijn er met de exploitant diverse geschillen geweest over de uitleg van de raamovereenkomst. In 2024 heeft een commissie van scheidslieden een bindend advies uitgebracht. Met betrekking tot de hoogte van de tarieven is bepaald dat deze maximaal 5 jaar teruggevorderd kunnen worden. In verband hiermee is aan de exploitant een nabetaling gedaan voor de periode 2019-2024.

S7 Huurgarantie 2025-2030

De gemeente heeft met de exploitant een raamovereenkomst gesloten over het gebruik van sportcentrum De Luttermolen. Op grond hiervan worden de tarieven jaarlijks met 2% verhoogd. Het verschil tussen het commerciële tarief en gemeentelijke tarief wordt bijgepast door de gemeente. Op grond van de vastgestelde tarieven tot en met 2030 is jaarlijks €12.000 extra nodig voor deze garantieregeling.

Toekomstbestendig wonen en leven

TOEKOMSTBESTENDIG WONEN EN LEVEN

De fysieke woon- en leefomgeving wordt steeds intensiever benut. We staan voor grote opgaven die allemaal samenkomen in een beperkte ruimte. Het aanpakken ervan is, vanwege de onderlinge interactie, een ingewikkelde puzzel. Daarom is er een nieuwe balans nodig. De omgevingskwaliteit staat centraal; ruimtelijke keuzes voor een toekomstbestendige woon- en leefomgeving.

Maatschappelijk effect: vitale en aantrekkelijke dorpskernen

Binnen de opgave *Toekomstbestendig wonen en leven* werkt de gemeente Losser in 2026 aan een veilige, gezonde en aantrekkelijke woon- en leefomgeving. Daarbij staan woningbouw, omgevingskwaliteit, bereikbaarheid en economische vitaliteit in samenhang centraal. Met gerichte stappen spelen we in op actuele ruimtelijke en maatschappelijke opgaven en bouwen we verder aan leefbare kernen voor huidige en toekomstige generaties.

De meeste voorgenomen resultaten liggen op koers. Op het gebied van wonen wordt voortgang geboekt met diverse woningbouwontwikkelingen en het Volkshuisvestingsprogramma.

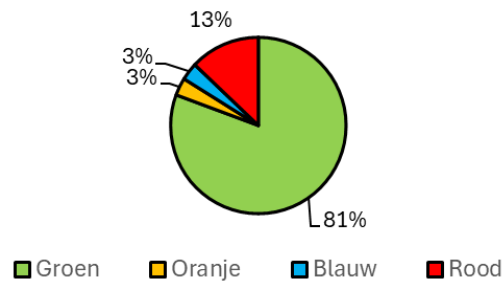
Op het terrein van economie, werkgelegenheid en bereikbaarheid wordt gewerkt aan de uitvoering van o.a. de investeringsagenda bedrijventerreinen en besluitvorming over het mobiliteitsplan.

Per saldo laat de opgave een stabiel beeld zien. De ingezette koers wordt voortgezet, met aandacht voor integraliteit, realistische planning en het benutten van kansen binnen de beschikbare ruimte.

4.2.1 Bestuursrapportage

Inhoudelijke begrotingsuitvoering 2026

Verwacht resultaat 2026 Toekomstbestendig wonen en leven

Legenda

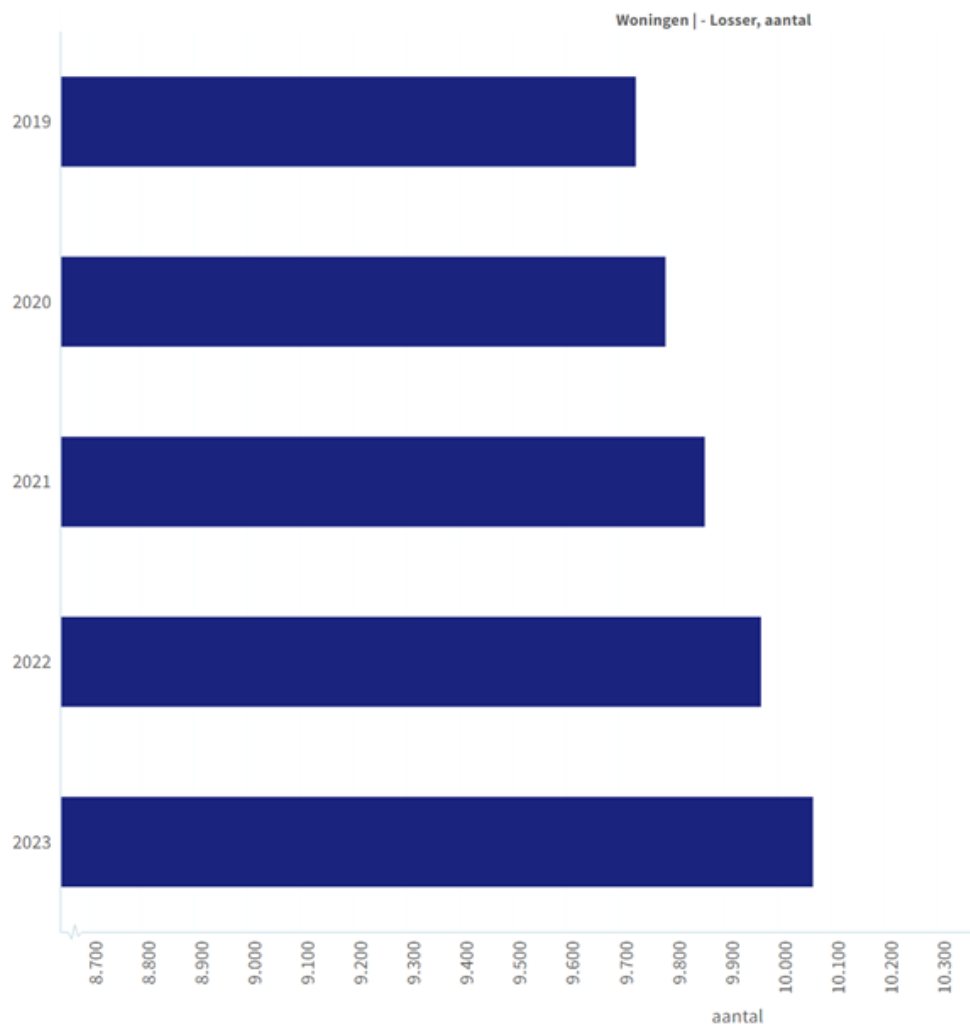
- = Resultaat 2026 is/wordt gehaald.
- = Resultaat 2026 wordt niet gehaald (> 80% gehaald)
- = Resultaat 2026 wordt niet gehaald.
Oorzaak externe ontwikkelingen.
- = Resultaat 2026 wordt niet gehaald.

Doel A: Toekomstbestendig wonen en leven (integrale aanpak)

Resultaat 2026	Kleurcodering	Toelichting
a. Het woningbouwplan de Lutte-Noord is in uitvoering.		
b. Door strategische aankoop van gronden wordt ruimte gecreëerd voor woningbouw.		
c.. Er is een plan gemaakt voor woningbouw op het terrein van basisschool De Basis aan de Hogeweg in Losser.		
d. Als de stikstofregelgeving daarvoor de ruimte geeft, is de planologische procedure voor woningbouw Hannekerveld gestart.		Stikstofbeleid is nog ongewijzigd.
e. De uitvoering woningbouw aan de Martinuskerklocatie start in 2026.		
f. De bouw kavels in de laatste fase van woningbouwplan de Geurmeij in Overdinkel gaan in uitgifte.		
g. Het Volkshuisvestingsprogramma is vastgesteld. Hierbij is onder andere de 'Groeiambitie', de geactualiseerde woningbouwopgave en de woonzorgvraag betrokken.		
h. Voor de gemeente Losser zijn mogelijke zoeklocaties voor woningbouw in kaart gebracht.		

Prestatie-indicatoren

De ontwikkeling van het aantal geregistreerde woningen in Losser geeft een algemene indicatie over de voortgang van de woningbouwopgave.

Basisregistraties adressen en gebouwen - bewerking ABF Research

Prestatie 2026

Omschrijving	2026	Toelichting
Aantal woningen toegevoegd aan de woningvoorraad (opgeleverd)	100	

Doel B1: Omgevingskwaliteit; een gezonde, veilige, kwalitatief hoogwaardige, aantrekkelijke en klimaatrobuuste woon- en leefomgeving met voldoende en bereikbare voorzieningen.

Resultaat 2026	Kleurcodering	Toelichting
a. De verbouwing van de Aloysiusschool en nieuwbouw van een theaterzaal is aanbesteed.		Doordat het besluit in 2025 over de mogelijke komst van een sociaal-cultureel centrum niet op tijd genomen kon worden kan de verbouwing niet in 2026 worden aanbesteed.
b. De bouw van de MFA Beuningen is in uitvoering.		
c. Er is een investeringsbeslissing genomen over een nieuwe sporthal in de Lutte.		Beslissing wordt verwacht in Q1 2027.
d. In 2026 is het gebied "kern Losser" uitgewerkt als onderdeel van de gefaseerde gebiedsgerichte uitwerking van het Centrumplan Losser.		Het Addendum bij het Parapluplan wordt in 2026 aangeboden aan de gemeenteraad. Onderzoeken voor het hele centrum vinden plaats in 2026. Uitvoering gaat per project en duurt meerdere jaren.
e. In 2026 is er een Ontwikkelstrategie voor de instrumenten (Visie, Programma's en Plan) van de Omgevingswet.		
f. Eind 2026 is een nieuw Integraal Veiligheidsplan (IVP) opgeleverd. Dit wordt ontwikkeld in samenwerking met de gemeenten Oldenzaal, Dinkelland en Tubbergen.		
g. Op basis van het Veiligheidsbeeld Buitengebied gemeente Losser is een uitvoeringsplan opgesteld.		
h. Inwoners van Losser zijn weerbaarder tegen ondermijnende criminaliteit en cybercrime.		

Doel B2. Omgevingskwaliteit: een gezonde, veilige, kwalitatief hoogwaardig ingerichte, aantrekkelijke, groene en klimaat adaptieve woon- en leefomgeving

Resultaat 2026	Kleurcodering	Toelichting
a. Het uitvoeringsprogramma van de klimaatadaptatiestrategie is opgesteld en de eerste lokale maatregelen op wijk- en buurtniveau zijn uitgevoerd.		
b. Het ontwerp voor de 'blauwe ader structuur' in Overdinkel (tussen randbebouwing en Ruhenbergerbeek) is gereed.		
c. Het wijkplan 'Vogelbuurt Losser' is opgesteld en vastgesteld. Vanuit de verbinding van het fysieke domein aan het sociaal domein wordt hiermee onder andere invulling gegeven aan de thema's gezondheid/gezonde leefomgeving en leefbaarheid.		
d. Vervangingsinvesteringen taakveld: de brug 't Zwart is vervangen, afhankelijk van grenscontroles A1.		

e. Het ontwerp voor de herinrichting van de openbare ruimte Martinuskerklocatie is vastgesteld.		
f. Direct na gereedkomen van de MFA Beuningen gaat de herinrichting van het schoolplein en de omliggende openbare ruimte in uitvoering.		
g. De herinrichting van de Gronausestraat in Glane is aanbesteed en in uitvoering.		De aanbesteding vindt in 2026 plaats. De uitvoering start in 2027.

Prestatie-indicatoren

Omschrijving	Toelichting
Een klimaatadaptieve woon-, werk- en leefomgeving van essentieel belang voor de gezondheid van onze inwoners en de leefbaarheid in onze gemeente. In 2025 is de klimaatadaptatiestrategie Losser vastgesteld. Daarin is vastgelegd wat onze ambities zijn en op welke klimaatthema's we willen monitoren.	

Doel C: Economie en werkgelegenheid; bijdragen aan zelfredzaamheid, door lokale en regionale werkgelegenheid en economie te bevorderen.

Resultaat 2026	Kleurcodering	Toelichting
a. De Brancherings- en vastgoedanalyse de Lutte en Overdinkel is opgeleverd.		
b. Het structureel en breed centrummanagement in Losser is ingericht.		
c. Er ligt een vastgestelde visie en investeringsagenda voor de bedrijventerreinen.		
d. Er ligt een nieuw besluit voor de Bedrijven investeringszone Centrum Management Losser voor de periode 2027-2032.		

Doel D: Bereikbaarheid; voorzieningen en bestemmingen zijn op een duurzame wijze, structureel vlot en verkeersveilig, bereikbaar voor iedereen.

Resultaat 2026	Kleurcodering	Toelichting
a. Het Beleidsplan Mobiliteit is vastgesteld door de raad. Aansluitend neemt het college een besluit over het uitvoeringsprogramma.		
b. De onderzoeken door de Provincie en gemeente naar de fietsoversteek Hoofdstraat – Nijverheidsstraat zijn afgerond en geven richting voor het vervolg. .		

4.2.2 Kadernota

Voorstellen autonome ontwikkelingen

Bedragen x € 1.000

	Onderwerp	Soort	Dit jaar	Meerjarenperspectief/Begroting				
			2026	2027	2028	2029	2030	
Doel A: Passende en betaalbare huisvesting voor iedereen in elke levensfase.								
Doel B: Omgevingskwaliteit; een kwalitatief hoogwaardige, aantrekkelijke, gezonde, veilige en klimaat-robuuste woon- en leefomgeving met voldoende en bereikbare voorzieningen.								
W1	Energiekosten gemeentelijke panden	materieel	61	61	61	61	61	
W2	Opstellen nieuwe raam- en inkoopcontracten servicebedrijf	materieel	100					
W3	Onderhoud materieel servicebedrijf	materieel	33					
W4	Brandstofkosten materieel servicebedrijf	materieel	27					
W5	Regulier onderhoud sportvelden Overdinkel	materieel	16	16	16	16	16	
W6	Riolering	kapitaallasten						- 6
W7	Verhogen investeringsbudget servicebedrijf	kapitaallasten	0	27	53	80	107	
W8	Vervangen openbare verlichting	kapitaallasten	0	1	2	2	11	
W9	Kimaataanpassing t.h.v. de rotonde 'Past. Schaafsplein'.	kapitaallasten	0	0	0	0	6	
W10	Versterken Bossinksbrug Ravenhorsterweg	kapitaallasten			28	28	28	
Doel C: Economie el werkgelegenheid; bijdragen aan zelfredzaamheid door lokale en regionale werkgelegenheid en economie te bevorderen.								
W11	Economie	materieel	15	15	15	15	15	
Doel D: Bereikbaarheid, voorzieningen en bestemmingen zijn op een duurzame wijze, structureel vlot en verkeersveilig, bereikbaar voor iedereen.								
W12	Areaalinspectie kunstwerken			100	50			
		Totaal	252	220	225	202	238	

Toelichting

W1 Energiekosten gemeentebreed

De energiekosten van de gemeentelijke panden zijn toegenomen. Deze stijging is voornamelijk het gevolg van hogere tarieven voor gas en elektriciteit, als gevolg van ontwikkelingen op de energiemarkt. Ondanks genomen beheersmaatregelen heeft dit een merkbare impact gehad op de totale exploitatiekosten van het gemeentelijk vastgoed.

W2 Opstellen nieuwe raam- en inkoopcontracten servicebedrijf

In 2025 en 2026 liepen en lopen veel raam- en inkoopcontracten af. Om rechtmatig te blijven werken worden deze contracten opnieuw aanbesteed.

W3 Onderhoud materieel servicebedrijf

Door nieuw maaibeleid voor bermen en sloten moet er meer en ander materieel ingezet worden. Dit heeft invloed op de onderhoudskosten van het materieel. Dit resulteert in een structureel tekort. Voor 2026 is het budget aangepast. Voor de jaren 2027 en verder moet de integrale afweging nog plaatsvinden.

W4 Brandstofkosten materieel servicebedrijf

Ondanks dat er, waar mogelijk, overgegaan wordt op elektrisch aangedreven voertuigen is er door blijvende prijsstijgingen en beleidswijzigingen m.b.t het maaibeleid een tekort ontstaan. Dit weegt niet op tegen de vermindering door elektrificatie. En resulteert in een structureel tekort. Voor 2026 is het budget aangepast. Voor de jaren 2027 en verder moet de integrale afweging nog plaatsvinden.

W5 Regulier onderhoud sportvelden Overdinkel

Voor het onderhoud van de sportvelden komen we structureel € 16.000 tekort op het huidige budget.

W6 Actualisering riolering

Vanuit de actualisatie van riolering blijkt een klein voordeel in 2030 in verband met een verlaging van de storting in de voorziening riolering.

W7 Verhogen investeringsbudget servicebedrijf

Het huidige investeringsbudget van € 275.000 is gebaseerd op een verouderde uitgangssituatie en houdt onvoldoende rekening met areaaluitbreiding, indexatie van prijzen, en beleidswijzigingen van de afgelopen jaren. De uitbreiding van het beheerareaal en de organisatie vraagt om meer voertuigen en werkmaterieel, terwijl het budget niet is meegegroeid. Daarnaast hebben wijzigingen in het maaibeleid geleid tot de inzet van zwaarder en duurder materieel en vraagt de ambitie om waar mogelijk elektrisch te werken om aanvullende investeringen. Doordat het investeringsbudget structureel gelijk is gebleven ondanks deze ontwikkelingen, worden vervangingen uitgesteld en ontstaan op korte termijn risico's voor een doelmatige en toekomstbestendige bedrijfsvoering. Een structurele herijking van het budget is daarom noodzakelijk.

W8 Vervangen openbare verlichting

Dit betreft door de raad vastgestelde investeringen voor het vervanging van de openbare verlichting.

W9 Klimaataanpassing Past. Schaafsplein

Investering voor klimaatadaptieve oplossing voor het waterprobleem ter hoogte van de rotonde Past. Schaafsplein.

W10 Versterken Bossinkbrug in de Ravenhorsterweg

De Bossinkbrug in de Ravenhorsterweg is aan vervanging toe. Met versterkingsmaatregelen kan de levensduur van de brug mogelijk met 30 jaar worden verlengd.

W11 Economie

In de Voorjaarsnota 2025 is een budgetaanpassing niet correct verwerkt. Deze omissie wordt gecorrigeerd in de Voorjaarsnota 2026. Het betreft het budget voor het versterken van het ondernemersklimaat in onze gemeente. Dit doen wij door het faciliteren van de samenwerking met ondernemers en ondernemersverenigingen.

W12 Areaalinspectie kunstwerken

Met dit onderzoek wordt inzicht verkregen in de huidige onderhoudstoestand van alle gemeentelijke bruggen en overige kunstwerken en in de toekomstige onderhouds- en vervangingskosten. De verwachting is dat uit dit onderzoek een significante vervangingsopgave zal komen.

Investerings opgave Werken, leven en werken

bedragen x € 1.000

nr	Omschrijving	soort	2026	2027	2028	2029	2030
W7	Investeringsbudget materieel	aanvullend	214	214	214	214	214
W8	Vervanging openbare verlichting	aanvullend	20	20	20	220	220
W9	Klimaataanpassing Past. Schaafsplein	nieuw		250			
W10	Versterking Bossinkbrug	nieuw		828			
	Totaal		224	1.312	234	434	434

Bijdragen aan een beter klimaat

BIJDRAGEN AAN EEN BETER KLIMAAT

Uitstoot broeikasgassen; schaarste grondstoffen

Maatschappelijk effect: Losser, groen en gezond overdragen aan de volgende generatie

Binnen de opgave *Bijdragen aan een beter klimaat* werkt de gemeente Losser in 2026 aan een duurzame en klimaatrobuuste toekomst. De focus ligt op klimaatadaptatie, circulariteit en de energietransitie, waarbij samen met inwoners, ondernemers en partners wordt gewerkt aan concrete en zichtbare resultaten.

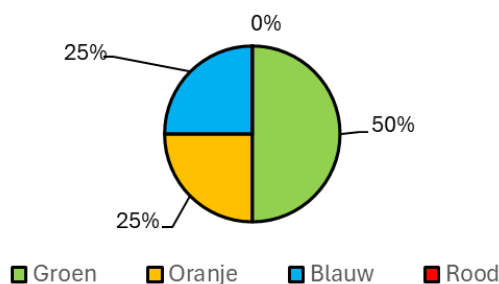
De meeste voorgenomen activiteiten liggen op koers. Zo wordt uitvoering gegeven aan de klimaatadaptatiestrategie, circulaire initiatieven voor ondernemers en de verdere opschaling van de Losserse Isolatie Aanpak. Op enkele onderdelen is het tempo afhankelijk van externe partners of veranderende omstandigheden.

Per saldo zet de gemeente de ingezette koers voort en blijft zij, binnen de beschikbare ruimte, werken aan een groen en toekomstbestendig Losser.

4.1 Bestuursrapportage

Inhoudelijke begrotingsuitvoering 2026

Verwacht resultaat 2026 Bijdragen aan een beter klimaat

Legenda

- = Resultaat 2026 is/wordt gehaald.
- = Resultaat 2026 wordt niet gehaald (> 80% gehaald)
- = Resultaat 2026 wordt niet gehaald.
Oorzaak externe ontwikkelingen.
- = Resultaat 2026 wordt niet gehaald.

Doel A: Losser klimaat robuust in 2050

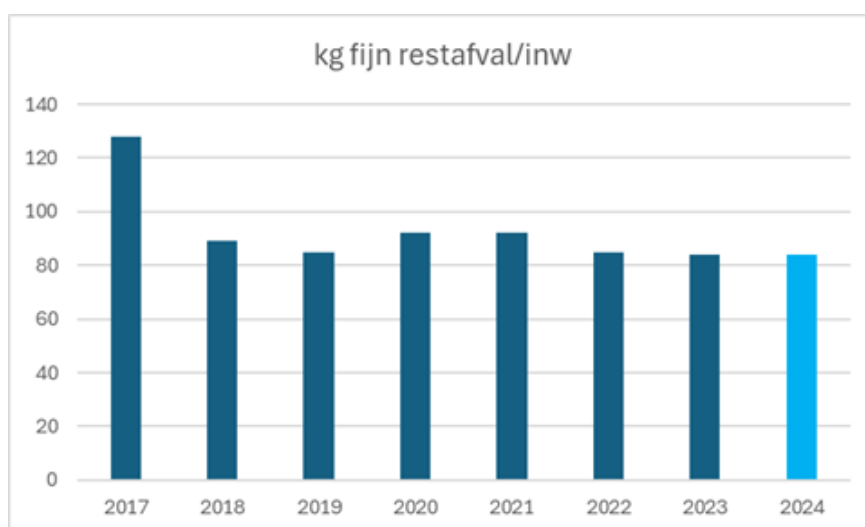
Resultaat 2026	Kleurcodering	Toelichting
a. Zie resultaat a. bij doel B2 opgave Wonen en Leven.		

Doel B. Losser 100% circulair in 2050

Resultaat 2026	Kleurcodering	Toelichting
a. We hebben trainingen georganiseerd m.b.t. het thema circulaire economie voor ondernemers in Losser.		
b. Samen met Twentse gemeenten zijn randvoorwaarden opgesteld voor circulaire grondstoffen hubs in Twente.		

Prestatie-indicator

Omschrijving	Toelichting
In 2030 is het aantal kg fijn restafval per inwoner per jaar verminderd tot 50 kg.	

Doel C. Losser energieneutraal in 2050

Resultaat 2026	Kleurcodering	Toelichting
a. De Losserse Isolatie Aanpak is opschaalbaar gemaakt voor een bredere doelgroep met meer keuzevrijheid en mogelijke ontzorging voor inwoners in de uitvoering. Bestaande regelingen zijn gebundeld tot één integrale aanpak die opnieuw is aanbesteed voor efficiëntere uitvoering.		
b. In samenwerking met Energie van Noordoost Twente is een energiebronnenstudie opgeleverd en vervolgens is een warmteprogramma opgesteld.		
c. Er is een samenwerkingsovereenkomst voor energiecoöperatie Overdinkel en de zonne-energie ontwikkelaar. Ontwikkel financiering is verkregen met garantstelling door de gemeente Losser.		De ontwikkelaar heeft zich teruggetrokken. De coöperatie overweegt nu of en hoe zij het project verder wil ontwikkelen.
d. De samenwerkingsovereenkomst voor de Twentse groengascoalitie is gesloten.		De Twentse groengascoalitie is gestart zonder onderliggende samenwerkingsovereenkomst maar met breed bestuurlijk draagvlak.

Prestatie-indicator

Omschrijving	Toelichting
In 2026 zijn in het kader van het Losserse Isolatieprogramma, 200 woningen bereikt, die minimaal 1 bouwdeel hebben geïsoleerd.	In Q1 zijn ruim 50 woningen geïsoleerd met ondersteuning van een subsidie via de doe-het-zelf kadokaart of de declaratieroute. Door de inzet van een gerichte communicatie aanpak dit jaar is de verwachting dat het gestelde doel gehaald wordt.

4.3.2 Kadernota

Voorstellen autonome ontwikkelingen

Geen nieuwe voorstellen voor 2026 t/m 2030.

Binnen de opgave landelijk gebied wordt in 2026 gewerkt aan een integrale ontwikkeling van het buitengebied, gericht op toekomstbestendige landbouw, versterking van natuur en landschap en klimaatadaptatie. De uitvoering vindt plaats in een context van beperkte financiële middelen en afhankelijkheid van rijks- en provinciale kaders, wat vraagt om prioritering en flexibiliteit in de aanpak.

Een groot deel van de voorgenomen resultaten ligt op koers. Zo zijn stappen gezet in het in beeld brengen van agrarische ontwikkelingen, het begeleiden van ondernemers en het uitvoeren van gebiedsgerichte samenwerking binnen het NOT-verband. Ook worden via Leader initiatieven ondersteund die bijdragen aan de vitaliteit van het platteland.

Op enkele onderdelen is sprake van vertraging of afhankelijkheid van externe besluitvorming. De actualisatie van de landbouwinventarisatie vindt later plaats vanwege afhankelijkheid van landelijke databronnen. Ook is de verdere invulling van de structuur voor ervencoaches mede afhankelijk van landelijke regelingen en evaluaties.

Binnen het spoor natuur en landschap is de realisatie van nieuw bos afhankelijk van provinciale besluitvorming. De provincie heeft hiervoor een aangepast plan in participatie gebracht, waarvan de uitkomsten inmiddels zijn verwerkt in een uitvoeringsplan. De verwachting is dat de provincie in Q3 2026 over gaat tot realisatie.

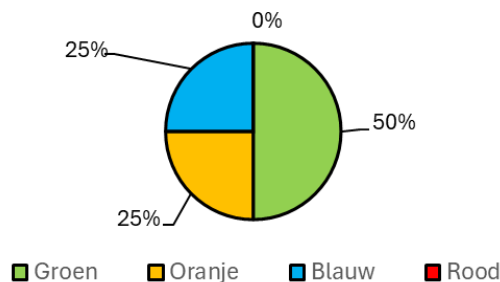
De komende periode ligt de nadruk op het benutten van beschikbare kansen en het realiseren van concrete stappen, binnen de ruimte die de externe ontwikkelingen bieden.

Doel A. Toekomstbestendige landbouw en bedrijfsstrategieën worden gefaciliteerd.

4.3.1 Bestuursrapportage

Inhoudelijke begrotingsuitvoering 2026

Verwacht resultaat 2026 Bijdragen aan een beter klimaat

Legenda

- = Resultaat 2026 is/wordt gehaald.
- = Resultaat 2026 wordt niet gehaald (> 80% gehaald)
- = Resultaat 2026 wordt niet gehaald.
Oorzaak externe ontwikkelingen.
- = Resultaat 2026 wordt niet gehaald.

Doel A: Toekomstbestendige landbouw en bedrijfsstrategieën worden gefaciliteerd.

Resultaat 2026	Kleurcodering	Toelichting
a. De landbouwinventarisatie van de gemeente Losser is afgerond en in 2026 zal deze worden geactualiseerd.		Inhoud, en tijdpad voor uitvoering, uitvraag en offerte zijn gereed. Uitvoering echter in maart 2027 in verband met beschikbaarheid CBS-data en wenselijkheid om die te kunnen correleren met andere data.
b. De eigenaren van bedrijven die gebruik maken van de landelijke stoppersregelingen (LBV en LBV+) en de ontwikkelingsrichting van hun bedrijfslocatie zijn bekend. De benodigde ruimtelijke procedures zijn afgerond, dan wel in gang gezet, om te komen tot de gewenste planologische invulling van die locaties.		
c. Naar verwachting worden met 6-8 grondeigenaren langjarige contracten afgesloten voor de uitvoering van groene en blauwe diensten (3e tranche).		
d. Er is samen met provincie en NOT-partners een nieuwe structuur vastgesteld (binnen de rijksregeling Sociaal Economische Begeleiding (SEB)) voor het werk van de ervencoaches SEB. We voeren gesprekken met agrarische ondernemers om ze te adviseren omtrent de ontwikkelingen in het landelijk gebied en de gevolgen voor hun bedrijfsvoering.		Onduidelijk of de nieuwe structuur SEB en erfcoaching volledig zijn beslag zal krijgen binnen 2026. Afhankelijk van evaluatie en monitoring vanuit Rijksregeling SEB en Boerensperspectief, die de uitrol van SEB en daarbinnen de pilot erfcoaches uitvoeren.
e. Vanuit het Gebiedsteam-NOT is (in vervolg op		

het vastgestelde Position paper) een Gebiedsambitie met bijbehorend uitvoeringsprogramma vastgesteld. Hieruit zal blijken welke inspanning van de deelnemende partijen wordt gevraagd.		
f. Er worden vanuit Leader 2023-2027 nieuwe projecten geselecteerd die gemeentelijke cofinanciering ontvangen voor hun project. Deze projecten, veelal initiatieven vanuit de maatschappij en sociale partners, dragen bij aan de vitaliteit van het platteland.		

Doel B. Behoud en de versterking van natuur en landschap in ons landelijk gebied wordt geïnitieerd en gefaciliteerd.

Resultaat 2026	Kleurcodering	Toelichting
a. Voor de realisatie van 17 hectare nieuw klimaatbestendig bos en de realisatie van het bijbehorende provinciale uitvoeringsplan zijn de planologische procedures t.b.v. de omzetting naar de bestemming "Natuur" afgerond.		De provincie heeft een tussenstap gemaakt door een aangepast plan in participatie te brengen. De uitkomsten daarvan staan nog niet vast. Die is maart 2025 afgerond, waaruit nog 1 ruil met grondeigenaren volgde. Op dit moment is het uitvoeringsplan gereed. Het is aan de provincie om nu een omgevingsvergunning aan te vragen bij de gemeente Losser en een watervergunning bij het waterschap. Doorvoertijd vanaf aanvraag bedraagt 8 weken. De verwachting is dat de provincie in Q3 start met de realisatie.
b. Het document Kwaliteitsimpuls groene omgeving (KGO) is, als onderdeel van het beleid 'Buitengebied met kwaliteit', vastgesteld.		Het KGO-beleid krijgt een plek in het traject Visie Buitengebied dat opgestart gaat worden met de andere NOT-gemeenten. Hiervan zal een beleidsprogramma deel uitmaken waarin onder meer wordt uitgewerkt hoe wordt omgegaan met KGO binnen de NOT-gemeenten. Mocht een separaat document KGO alsnog gewenst zijn, dan zal dit in verband met gebrek aan voldoende menskracht niet binnen 2026 worden opgesteld.

Doel C. Klimaatadaptieve maatregelen voor duurzaam waterbeheer en waterveiligheid in een veerkrachtig watersysteem worden gefaciliteerd en geïnitieerd

Deze doelstelling wordt integraal opgepakt binnen de opgave Wonen en Leven.

4.4.2 Kadernota

Voorstellen autonome ontwikkelingen

	Onderwerp	Soort	Dit jaar	Meerjarenperspectief/Begroting			
			2026	2027	2028	2029	2030
Doel A: Toekomstbestendige landbouw en bedrijfsstrategien worden gefaciliteerd							
L1	Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (Lbv)	materieel	108				
		materieel	-108				
Doel B: Behoud en de versterking van natuur en landschap in ons landelijk gebied wordt geïndiceerd en gefaciliteerd							
Doel C: Klimaatadaptieve maatregelen voor duurzaam waterbeheer en waterveiligheid in een veerkrachtig watersysteem worden gefaciliteerd en geïniteerd.							
		Totaal	0	0	0	0	0

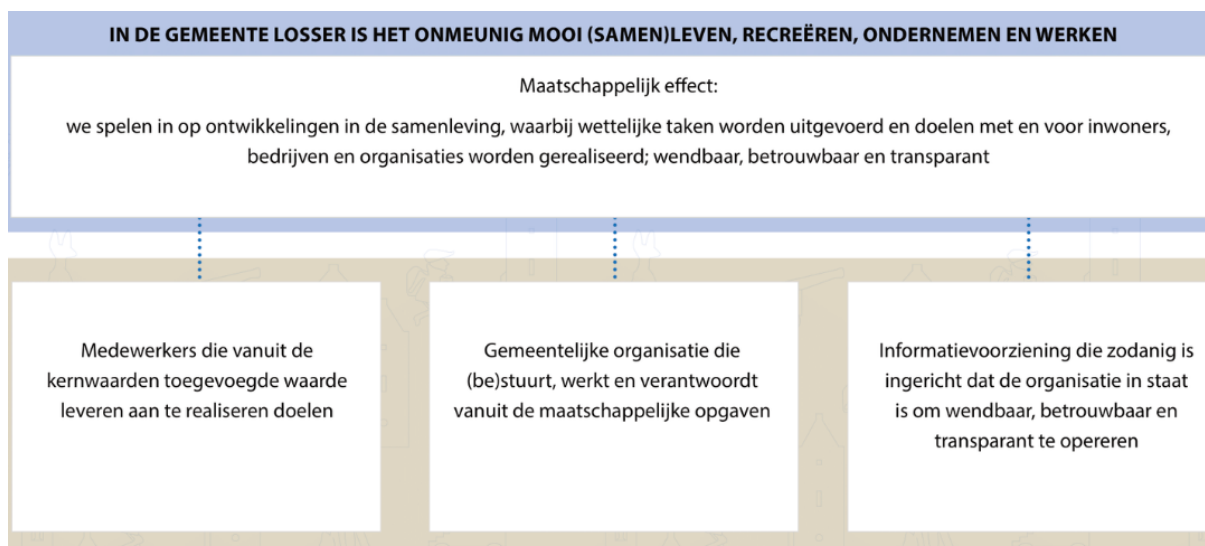
L1 Landelijke beëindiging veehouderijlocaties (Lvb)

Vanuit de decembercirculaire 2024 (€ 57.696) en de decembercirculaire 2025 (€ 74.447) heeft Losser een bijdrage voor de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties ontvangen. Deze bedragen zijn/worden via de resultaatbestemming bij de jaarrekening 2024 en 2025 toegevoegd aan de algemene reserve. Voorstel om € 108.000 in een voorziening te storten.

5. Programma wendbare en betrouwbare organisatie, transparant openbaar bestuur

Opgave Wendbare organisatie, transparant openbaar bestuur

Binnen de opgave wendbare organisatie wordt in 2026 voortgebouwd op de ontwikkeling naar een flexibele, lerende en toekomstbestendige organisatie. De vernieuwde werkwijzen landen steeds meer in de reguliere uitvoering, waarbij de focus verschuift naar het versterken van de bedrijfsvoering, met name op het gebied van personeel en informatievoorziening.

Het merendeel van de voorgenomen resultaten ligt op koers. Zo wordt gewerkt aan het versterken van de organisatie via strategische personeelsontwikkeling, het verder invullen van participatie en het doorontwikkelen van de informatievoorziening met landelijke bouwstenen.

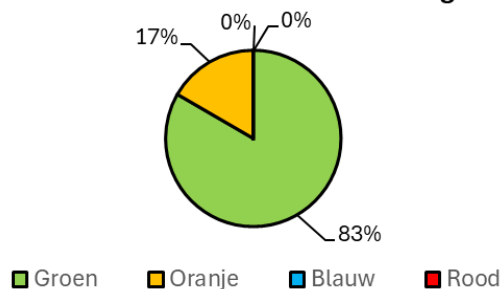
Op één onderdeel is sprake van vertraging. De verdere verankering van opgavegericht werken in de administratieve processen (planning & control) vraagt meer tijd en is afhankelijk van externe advisering en landelijke ontwikkelingen, onder andere via Dimpact. De implementatie wordt daarom gefaseerd opgepakt, waarbij gestart wordt met de meest kansrijke onderdelen.

De komende periode ligt de nadruk op het stapsgewijs borgen van deze ontwikkelingen in de organisatie en het versterken van de samenhang tussen werkwijze, sturing en ondersteuning.

5.1.1 Bestuursrapportage

Inhoudelijke begrotingsuitvoering 2026

Verwachte resultaat 2026 Wendbare organisatie

Legenda

- = Resultaat 2026 is/wordt gehaald.
- = Resultaat 2026 wordt niet gehaald (> 80% gehaald)
- = Resultaat 2026 wordt niet gehaald.
Oorzaak externe ontwikkelingen.
- = Resultaat 2026 wordt niet gehaald.

Doel A: Competente medewerkers die werken vanuit de kernwaarden van de organisatie

Resultaat 2026	Kleurcodering	Toelichting
a Op strategisch en organisatie niveau hebben we stappen te zetten in het ruimtelijke domein		

Doel B. De gemeentelijke organisatie stuurt, werkt en verantwoordt vanuit de maatschappelijke opgave

Resultaat 2026	Kleurcodering	Toelichting
a. In 2026 is opgavegericht werken de standaard werkwijze binnen de organisatie en zijn de administratieve processen hierop aangepast (begroting, planning & control, rapportages).		We wachten op advies voor implementatie van de zaak afhandel component Dimpact. Implementatie is een meer jarig traject dat fasegewijs wordt opgepakt. Risico volle projecten eerst.
b. We zetten participatie in passend bij de opgave, daarvoor hebben we een goedgevulde instrumenten koffer die we blijven vullen.		
c. We maken gebruik van een participatiekalender die is gekoppeld aan onze communicatiekalender. Deze geeft een overzicht van de belangrijke participatie-momenten gedurende het jaar.		
d. Bij ieder projectplan is sprake van een participatieplan.		

Doel C. Informatievoorziening is zodanig ingericht dat de organisatie in staat is om wendbaar, betrouwbaar en transparant te opereren

Resultaat 2026	Kleurcodering	Toelichting
a. We implementeren bouwstenen die voldoen aan landelijke Generieke Services, zoals MijnZaken service, MijnBerichten service, MijnTakenservice, MijnProfiel service, Contactenmomenten service en de Notificatie service .		
b. We koppelen taak specifieke applicaties uit het sociale domein (Suite4SociaalDomein) en het fysieke domein (Centric Leefomgeving) aan het dienstverleningsplatform.		

Prestatie-indicatoren

Omschrijving	Toelichting
Interbestuurlijk toezicht op domein archief- en informatiebeheer	

5.1.2 Kadernota

Voorstellen autonome ontwikkelingen

Bedragen x € 1.000

	Onderwerp	Soort	Dit jaar	Meerjarenperspectief/Begroting				
			2026	2027	2028	2029	2030	
Doel A. Competente medewerkers die werken vanuit de kernwaarden van de organisatie.								
O1	Diverse kosten raadsleden	Materieel	52	19	19	19	19	
Doel B. De gemeentelijke organisatie stuurt, werkt en verantwoord vanuit de maatschappelijke opgave.								
O2	Reiskostenvergoeding	Materieel	216	216	216	216	216	
Doel C. Informatievoorziening is zodanig ingericht dat de organisatie in staat is om wendbaar, betrouwbaar en transparant te opereren.								
O3	Verkiezingen 2026	Materieel	65					
O4	Bewerking en digitalisering van de fysieke archieven	Materieel	30	30	30	30	30	
		kapitaallasten		43	43	43	43	
O5	Ergonomische stoelen	Kapitaallasten	0	2	2	2	2	
O6	Implementatie financieel pakket	Materieel			30	30	30	
		Totaal	363	310	340	340	340	

O1 Diverse kosten raadsleden

De kosten bestaan uit IT/telefoonfaciliteiten voor raads- en commissieleden, kosten opkomstbevordering verkiezing, kosten van de verkiezingsavond. Kosten in verband met het afscheid en installatie van nieuwe raadsleden. Kosten in verband met de formatie en het inwerken van nieuwe raadsleden.

O2 Reiskostenvergoeding

Vanaf 1 januari 2026 moeten alle gemeenten een regeling hebben voor woon-werkverkeer. Werkgevers bepalen zelf voor welke vervoersmiddelen de vergoeding geldt. Als de werkplek niet bereikbaar is met het OV, of werktijden dat onmogelijk maken, heeft de medewerker recht op een kilometervergoeding. De hoogte van die vergoeding wordt lokaal bepaald. Besluit hierover is inmiddels genomen.

O3 Verkiezingen 2026

In de gemeentebegroting 2026-2029 is geen rekening gehouden met de kosten van de gemeenteraadsverkiezingen, dit wordt nu alsnog meegenomen.

O4 Bewerking en digitalisering van de fysieke archieven

In vervolg op het herstel van de archiefbewaarplaats moeten er maatregelen genomen worden om het collectiebeheer van de statische archieven mogelijk te maken door te investeren in een collectiebeheersysteem, openbaarheidsbeperkende maatregelen toe te passen en ervoor de zorgen dat de hiervoor in aanmerking komende archieven door opschoning, bewerking en materiele verzorging naar de archiefbewaarplaats overgebracht kunnen worden en openbaar gemaakt.

O5 Ergonomische stoelen

Een aantal ambtelijke werkplekken moeten worden voorzien van nieuwe ergonomische stoelen, de huidige stoelen zijn niet ergonomisch verantwoord. Het gaat om de stoelen voor de ambtelijke ondersteuning in de raadzaal en de 2e verdieping in het Lossers hoes.

O6 Implementatie financieel pakket

De modernisering van de bedrijfsvoeringsapplicaties vindt plaats op basis van de huidige implementatie en de noodzakelijke vervanging van het financiële systeem. Dit traject is gericht op toekomstbestendigheid, integratie en verbetering van de ondersteuning van de bedrijfsprocessen.

Actualisatie formatie en bezetting

In deze VJN26 is de actualisatie van de formatie en bezetting niet meegenomen. Aandachtspunt hierbij is de formatie voor het beheer van de sportaccommodaties. Hier is lang incidenteel budget ingezet voor structurele formatie. We denken hier nu structureel extra middelen voor nodig te hebben. De analyse hiervan loopt nog en nemen we ook mee in de Gemeentebegroting 2027.

Investerings programma Wendbare organisatie transparant bestuur

Bedragen x € 1.000

nr	Omschrijving	soort	2026	2027	2028	2029	2030
O4	Bewerking en digitalisering van de fysieke archieven	nieuw	213				
O5	Ergonomische stoelen	nieuw	16				
	Totaal		229				

6. Investerings

Bedragen x € 1.000

nr	opgave	omschrijving	soort	2026	2027	2028	2029	2030
W7	Wonen, leven en werken	Investeringsbudget materieel	aanvullend	214	214	214	214	214
W8	Wonen, leven en werken	Vervanging openbare verlichting	aanvullend	20	20	20	220	220
W9	Wonen, leven en werken	Klimaataanpassing Past. Schaafsplein	nieuw		250			
W10	Wonen, leven en werken	Versterken Bossinkbrug	nieuw		828			
O5	Wendbare organisatie transparant bestuur	Bewerking en digitalisering van de fysieke archieven	nieuw	213				
O6	Wendbare organisatie transparant bestuur	Ergonomische stoelen	nieuw	16				
	Totaal			463	1.312	234	434	434